

[Justitsministeren.]

Dette, at saa godt som alle med Straffe indtil 2½ Aar i Dag er prøveløsladt, og den væsentlige Del af dem med Straffe indtil 3 Aar bliver løsladt i Løbet af Efteraaret og Vinteren, vil sige, at en Straffeftergivelse eller en Strafnedsættelse ingen Betydning vilde faa for dem, der har begaaet de mindre alvorlige Forseelser, men kun vilde komme dem til gode, der har begaaet de alvorlige Overtrædelser, og dermed falder naturligvis enhver rimelig Begrundelse for en saadan Strafnedsættelse bort. Man har derfor fra alle Sider været enig om, at hvis der skulde ske en Lempelse i de dømtes Vilkaar, maatte man koncentrere sig om Tilbagegivelse af visse af de Rettigheder, der var frakendt de dømte, som et Udtryk for, at Lovgivningsmagten nu, da Retsopgøret i det væsentlige er tilendebragt — i hvert Fald ved Underretterne, saa at kun en Del Appelsager staar tilbage —, ønsker at give Udtryk for en vis Tilgivelse over for de paagældende og ønsker at lette Vilkaarene for deres Tilbagevenden til Samfundet og for deres Mulighed for at genoptage deres Arbejde i Samfundet. Fra alle Sider i Rigsdagen, baade i dette høje Ting og i det andet Ting, og fra alle Sider i Befolkningen er der givet Udtryk for Forstaaelse af, at det at faa disse Mennesker tilbage som arbejdende Mennesker i Samfundet, i høj Grad maa tilstræbes, og at det er en Retfærdigheds-handling, som de paagældende har Krav paa, naar de vel at mærke selv viser en rolig og værdig Optræden, naar de kommer ud i Samfundet igen. Men ved Siden af dette Hensyn til de paagældende selv taler ogsaa i høj Grad Hensynet til Samfundet derfor; Samfundet kan ikke være tjent med, at et Antal Mennesker efter at have afsonet deres Straf ikke er i Stand til at underholde sig selv og deres Familie. Fra alle Sider i Rigsdagen har dette, som sagt, været erkendt, og glædeligt er det, at man ogsaa i Erhvervslevet, i Befolkningen, blandt Arbejdsgivere og Arbejdere, i det store og hele har erkendt, at saadan maa det være og derfor har givet de paagældende Adgang til Arbejde, naturligvis under Forudsætning af, at de har opført sig roligt og tilfredsstillende. Nogle Undtagelser har der naturligvis været, men jeg tror, disse Undtagelser vil blive færre og færre, og jeg haaber, at det fremtidig sjældnere og sjældnere vil ske, at man nægter en Mand Arbejde, naar han opfører sig roligt og tilfredsstillende. Men naar den danske Befolkning, Arbejderorganisationerne og Arbejdsgiverne, har forstaaet dette, og naar Lovgiverne Gang paa Gang har under-

streget, at Resocialiseringen er af den største Betydning, er det ogsaa naturligt, at Lovgivningsmagten nu, da Retsopgøret, som jeg nævnte før, er sin Afslutning nær, yder sit Bidrag ved at give de paagældende en Del af de Rettigheder tilbage, som har Betydning for deres Muligheder for at genindtræde i Samfundet som arbejdende Borgere. Som Udtryk for denne Opfattelse hos Regering og Lovgivningsmagt maa dette Lovforslag ses.

Efter disse almindelige Bemærkninger om Lovforslagets Formaal skal jeg ganske kort gøre Rede for dets Enkeltheder. De Rettigheder, som Lovforslaget bestemmer skal gives tilbage, er ikke i første Række de Rettigheder, der nævnes udtrykkeligt i Straffelovstillægget, men derimod de Rettigheder, der fortabes ifølge den øvrige Lovgivning. Naar det er disse Rettigheder, man har Opmærksomheden henvendt paa, skyldes det dels dette, at deres Tilbagegivelse maa anses at have særlig Betydning for de paagældendes Resocialisering, dels at disse i den almindelige Lovgivning gældende Bestemmelser som Hovedregel har Straf for almindelige Forbrydelser for Øje, ikke Forbrydelser af politisk Karakter, og endelig, at der er det særlige ved de efter Straffelovstillægget straffede Personer, at de fleste af dem i øvrigt ikke har været i Konflikt med Straffeloven. Det er paa den anden Side ikke Meningen at gengive dem alle de Rettigheder, som fortabes efter Lovgivningen i Almindelighed. Det er saaledes ikke Tanken at tilbagegive dem Stemmeret og Valgbarhed i offentlige Anliggender, heller ikke Adgang til Ansættelse i offentlig Tjeneste eller Hverv, saa lidt som Retten til Pension eller Retten til Militærtjeneste. Det er kun de Rettigheder, der udtrykkelig nævnes i Lovforslaget, og som særlig menes at have Betydning for de paagældendes Erhverv — i første Række Næringsrettigheder og i Forbindelse dermed ogsaa Retten til at opnaa Alders- eller Invalidrente.

Generhvervelse af de nævnte Rettigheder skal for de fleste af de dømtes Vedkommende ske i Medfør af selv Loven, uden at der kræves nogen Ansøgning, og Generhvervelsen sker umiddelbart for alle, der er idømt Straf af Fængsel i 2 Aar og 6 Maanedes eller derunder i Medfør af § 10, Stk. 1, eller § 16 i Straffelovstillægget, det vil sige, hvis de er dømt for Deltagelse i tysk Kristtjeneste, Tjeneste som Vagtmænd, som Brandmænd, som Kontorister o. lign. Er de dømt i Medfør af andre af Straffelovstillæggets Bestemmelser end de nævnte eller efter andre Bestemmelser i Forbindelse med de nævnte, gen-